

Cala Pada. Oli de Josep Marí. (Foto: Vicent Ribas "Trull".)

De la posta a la matinada

per Bartomeu Ribes i Guasch

Posta

El sol s'ha posat insinuant unes vires rosades sobre la grisor blava de l'aigua. Avui, i no sé pas per què, he malfiat dels cristalls, de les onades de l'aigua, hermètic de pensament i amb el desig com una pasta. Tu te n'has anat, feliç lleialtat-persona, deixant-me als dits una caixeta plena de clares olors. Dormiré, pesadament, i la pintura nocturna em tancarà, no debades, com un mòbil pleniluni en la seva curulla efervescència.

Pleniluni núm. 1

Sembla que toquen a la porta, però no hi ha pas ningú quan hi vaig i l'obro. Se senten la percussió i el llarg teclat a la sala, perquè els cubans fan jazz a través de la boirina de la televisió. Per avui, ja he plegat, i també ja he sopat, ara m'estic fumant una cigarreta de Sant Francesc. Tapant la mar, cortines ataronjades, amb esquínos; i amb una clapa que és el Micky Mouse, cosida amb fil i agulla. L'eco de l'aire es ramifica i esdevé com un nou rellogat, devora meu mateix. Junts, el rellogat i jo, passem la nit sense cap pressa: el pleniluni es desfarà amb l'última cançó als llavis adormits, o a punt de ser-ne.

Dia solitari, de juny, a Cala Pada

Lluny de plany –lluny i prop a la vegada–, penjant com el cigarret del tedi, així: mig avorrit i mig fèstec, vaig movent-me, tot sol, per entre les vastes extensions, desertor amarg, amic obscur de la memòria difícil i, tanmateix, vanagloriada. Tot ocupa, però, el seu lloc: la fosca, la llum, el cel, la mar, l'atzar tal vegada. Bosc d'arbres, de color verd, i també arena com polsina al pensament. De vegades, és nit; i, per moments, es fa el dia: un dia sencer, complet, rodó, final. No vull riure, però. No podria. No vull pas tampoc plorar. No n'hi ha cap motiu ni cap raó, de moment. O estic gelat, o estic suant com el corredor de fons. Ni responc a les teves negatives de misericòrdia (m'estic dirigint a mi mateix, emprant la segona persona del singular: cal anar alerta!), ni comprenc cap afirmació de caràcter més o menys gustós, més o menys latent, més o menys extemporani. Dubto del que dic? Ja no hi ha objectes aquí, entre la meva persona i el que m'envolta, ni per a veure-hi ni per a mirar-s'hi. Ni un sol traç del vell paisatge no resta ja davant meu. Ni un de sol. La percepció de l'home que jo era, no es transforma mai amb l'oblit? Jo dubto amb els meus propis dubtes de cada dia. No

m'aprenc la lliçó encara no ben apresada des de mai. Ho constato amb regularitat; i, fins i tot, penso, ho constato per vergonya intransferible. Tant és així, que hi ha moments en què m'atipo de dubtar contra el dubte, de pensar contra el pensament, d'actuar contra la suposada forma –preeminent i potser massa inactiva– de la voluntat d'actuar que m'autoimposo. Dia solitari, de juny, a cala Pada. Interiors i exteriors paral·lels a una clàusula solidificada amb el meu descans. Paisatge vist des del porxo de la casa: domesticació dels ulls i pressentiment blau, aclaridor, esbandible. Puc aturar-me a cada pensament; i, a cada moment, esdevenir el meu propi company de soledat. Aniré endavant, o tornaré endarrere? M'escridassen, en va, els meus germans negres, els meus malsons, les meves gàbies de pacotilla, i els meus versos de posar i treure. Els geranis, el teu gènere gebrat, la teva germinació, les teves genives, no seran el meu gemec d'aquest instant? Llum negra després de la blavor. Fosca. La fosca, en mil bocins. Tot és com un comboi de desgràcia miserable. Tot és irrepetible. Tot és ben innocent al cau del foc. No haver passions que desesperin, què vol dir? L'alegria concisa i portàtil? L'equilibri màgic a la corda fluixa? El vendaval de les paraules seguit d'un silenci demolidor? Caic dins el pou de la fondària blava i alhora groga, multicolor prou sovint, sentimental i il·lògic, al cap i a la fi. La por no m'hi espera, i em crec capaç de descriure'n lassituds impensades, improbables, impossibles. Dirigeixo la veu solitària contra aquesta presència de ningú que m'embolcalla amb draps bruts i feridors. On ets tu, ara? Tems, mentrestant, no partir d'hora? O vas en direcció cap a un contacte massa fràgil d'ultramort?

Pleniluni núm. 2

El pleniluni ens deixarà estesos a la boca del far desmuntat. Abans, però, vigilarem les cortines mig obertes, els armaris encastats, les pastilles de càmfora en paquets de cinquanta, les taules de nit on els llibres s'apilen seguint les ordres de les lleis del mercat que tu i jo volem convertir, casualment, en lleis més atzaroses o tal vegada inoperants. Se sentirà el remoreig de tota la fosca, de sobte, l'obscura ambivalència del moviment d'anar i venir i a l'inrevés. Solitàries, les ombres es quedaran reflectides a les parets blanques, com una estranya cadira trastocada i polivalent, i, tanmateix, com una cadira innecessària, de corda i de fusta, a punt de ser llançada a un fogueró. Tal vegada hi haurà un fil, un lligam imprecís al dibuix de la mateixa ombra, però no tindrà cap sentit, només serà la taca esborradissa del teu son ple d'adverbis, antiquat i esporàdic. M'adormiré? Podria somiar que em glopeja un monstre frígid i alhora adormir-me? Concisa la lluna, mixtes les remors, despert tot l'inconscient, de què em queixo? Amb la carn sangonosa i maduixera, per què m'aboco al sot i no entenc rai del que podria escriure i de fet no escric?

Tristesa sota el llit, polsina a les genives, obllits a l'entrecuix de les roques blanques i de la mar. M'estimo un aire sòlid, uns paquets de fum romput, una manera nyacada del record càustic i perenne. La corporació absent, la de tota la vida, m'informa d'una mètrica d'onades al bar del cel hendecasil·lab. No, però: diré un no planyívol i mans, plagiaré la maregassa, el mareig molest, el maremagnum i les fotografies. Manipulador dels mots, em banyaré de nit, maniobraré sovint pel meu compte, manifestaré a tothom la meua protesta i el meu condol o pensar fervents.

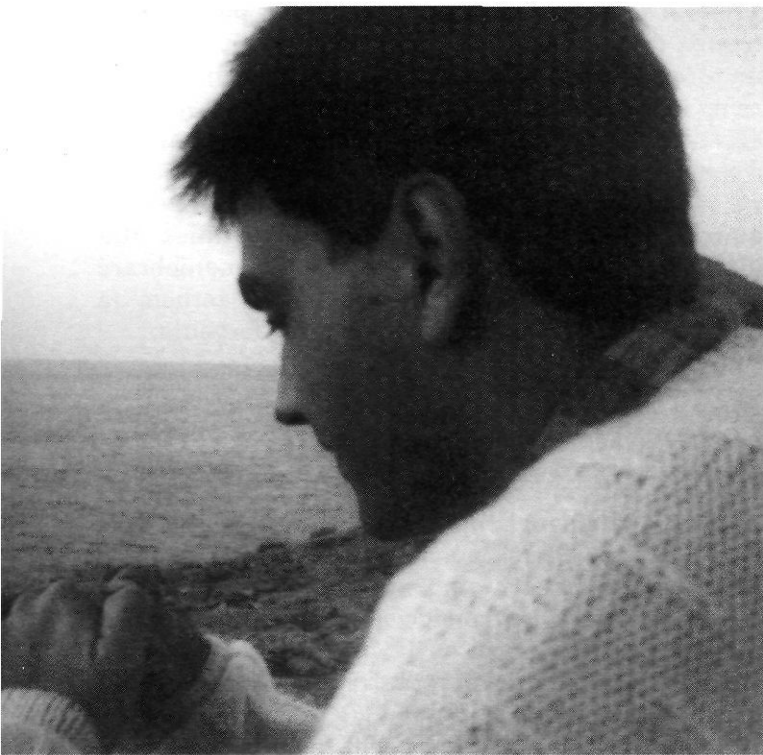
Mar nocturna

Tu em dones la mà i el bes, a les palpentes, resseguint el camí estret que ens duu a l'aigua. Totes les nits, inanimada d'oblit, amb moviments de gasa dúctil, tu t'encalces a tu mateixa, a la vista dels ocells negres, nocturns ells també, com tu, des del cap fins als peus. Rares premonicions, endevinances del record, i el vol erràtic de la pluja, ens reconforten quan et tinc ben a la vora, dintre meu, possiblement, hi sóc amb tu i m'esgarrinxo.

A hora foscant, a l'hora sòlida dels vels, quan el temps esdevé altura, alcohol i fragilitat, tu et despertes i jo sóc encara massa adormit. Hi ha llavors un estrany abaltiment, com una nova letargia: tu m'agafes la son i el cervell se'm desfà com un somni desbocat. Més tard, l'arena de la platja i la saliva de la boca desdiuen tota al·lucinació o pronòstic. Ens havíem tumbat sobre una planxa marina, i els cossos corquen encara la fusta, el desig, la humitat aquàtica i gestual de l'aire. No hi haurà altre món en el futur, ens diem. La mar desapareix. Aniquilem tot pensament. Suspenem qualsevol treva. S'acabarà la submissió. Interior, el silenci és la paraula i el gemec que hom comparteix aigües endins.

Cap a la matinada

Amb mans gebrades, tustem la porta; i ningú no arriba a obrir-nos, encara. Recorrem l'àmbit de la casa, i bona part dels seus encontorns formats per un bosc de savines i per algunes feixes rectangulars sense cultivar des de fa molts anys. Deixem caure pedres rodones per sentir la remor de l'aigua que hi ha al pou. Provem d'emular el darrer càntic d'un gall, i imitem les perpendiculars a les parets i als sostres, posant els nostres braços i les nostres cames en creu, talment angles rectes de noranta graus i escriu. També cantem, però, com el darrer solista del cor de la catedral. Exactament com ell ho feia quan era viu: amb els seus mateixos aguts, amb la seva precipitació reencarnada, amb la seva amabilitat nasal i amb un deix de pulcritud dolça i, fins i tot, s'ha de reconèixer, bastant matussera. Cantem per tal de deixondir, d'una vegada i ja per sempre, els qui habiten aquest lloc i no es dignen de comparèixer, d'obrir-nos la porta, de donar-nos proves clares de llur sort. De ve-

Bartomeu Ribes i Guasch

gades, parlant poc, s'encén un clar llampec al firmament. S'il·lumina la finestra de les golfes, sí, es fa palesa la indiferència del nostre cos davant l'atzar de tants prodigis. En d'altres moments, quan varia el color groc als pistils de les flors, quan el blau-verd del teu iris s'esquerda com un vidre, i quan les emanacions del jardí ens suplanten l'olfacte per culpa d'una vella sensació d'agonies, llavors necessitem d'escoltar i de recitar-nos l'oracle, la premonició, l'endevinança gens casual que s'aproxima. Es produeix llavors la convulsió, l'estranyesa de les dents i dels llavis, el signe aeri i ignorat d'un ensurt. Un record, d'amagatons, un record de tots aquells que no veim i no ens volen obrir encara la porta, ens mortifica i ens revolta. Porucs, contemplem de nou els voltants i no ens atrevim, com abans ja havíem fet, a tustar la porta. Sentim la pena, la mandrosa somnolència, allò que, malgrat tot, el matí ens exigeix de les mans i dels peus. I triem l'ordre desbaratat de les fulles caigudes dels arbres, el vent, el sexe i la pell entre les extremitats com tenalles. I, de nou, a les hurtes, colguem la despulla d'un insecte sota el símbol de la creu: amb fervor, amb entusiasme, amb deliri. I colguem, també, la nostra impaciència al camp tan estèril, eixorc, ressecat. Surt un fum ja una mica virat de les nostres boques. No sabem del cert si és l'albada o l'ocàs aquest espai de temps retratat o malviscut. Algú prova d'esborrar-nos, en haver esperat tant davant la porta, amb una goma d'esborrar entre dos dits. I tustem de nou, amb energia, amb els punys, voltes i més voltes. De mirar lluny, sense esperar, passem a no mirar. El temps transita des d'abans a ara, com un vell ciclista

sense bicicleta ni bufec. Tot és vermell, com un raig sangonós, com una flor molt vermella de gerani. Però encara no apareixen els que haurien d'obrir i convidar-nos a ultrapassar aquest llindar ridícul i, a pesar de tot, obligatori, forçat, sense alternativa possible ni tampoc desviació. Cap a la matinada, tustem la porta, la porta ben tancada sota pany i clau. Ningú no arriba a obrir-nos, encara.

Interiors de la nit

El teu cos remuga, sòrdid, quan el vent de la fosca més potent examina cada racó de la cambra, cada moment inestàtic de l'espai, sense rellotges i adelerat. Més enllà de la finestra, però, apareix la lluna entre gavines de sexe color blanc. Una lluna voltada també de núvols nocturns: lluna volada d'altura i de misteri, lluna sublunar, lluna satèl·lit de la llum. Del llit estant, i amb l'ajut d'uns mots agredolços, ressonen al meu record la noiesa i el seu retrat més religiós. Són dues fantasmes, dues aparicions sobtades. Pel carrer, més tranquil i eixorc que l'asfalt, un home hi passeja; un home tot sol. Hom no sap mai qui és, aquest home. Hom no pot pas endevinar-li la cara. Hom no coneixerà mai les seves intencions ocultes. Hi ha desori i sospites dements. Per les parets, i per les claraboies de les cases. La lluna travessa encara els nuvolats, i brilla amb refulgència, com la meitat d'un somris negre. La història de la nit és aquest ritu que penja del firmament i il·lumina els carrers. S'infiltra a les teves calces, com una xarxa de la mar. El teu cos dorm. El teu cos sòrdid ara dorm i remuga. La història del teu cos és aquesta fosquedat propiciada per la lluna entre gavines de sexe color blanc. Dorms. Descances. L'home que passejava ja ha desaparegut. La cambra rep un fluxe que és prou negre i també lunar. El teu cos doble es multiplica i s'escampa per les vores dels llençols. Ara sóc jo l'home desconegut. Aquell que travessa el carrer foscament, amb la cara amagada, lent, passa a passa. La història de la llum penja del cel. Albada. Camino sol, amb mi mateix, pel carrer més solitari i intransitable.

Matinada

Cap hora. Cap nova nit residual. Cap curta paraula de por. Cap esperança llefiscosa o sobrera. Cap nou comiat. Cap benvinguda. Cap tipus de seny o de rauxa. Comencen les coses, els fets, les llums, a moure's. Passegen —dones, homes, també els infants— els calfreds de cadascú. S'obre el cel, tal volta gòtic, blanament mort: grisos i blaus retallats amb tisores, a la dreta de Déu (quasi un esperit). Cap vida, cap mena de vocació, cap veu de tragèdia grega. No sembla pas haver d'ensulsi-se, de moment, el casinyot. Estem ben sols, davant les últimes estrelles d'un instant. I el present, ara mateix, acabat de néixer, ja és mort. Matinada. Cadàver. Desesper. Em fico al llit. ■